

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarlon Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Lichidare-Finanțare. — Lege asupra Cambiei și Biletului la ordin. — Cum se vor elibera copii de pe impunerile fiscale, necesare la conversiune.

Lichidare—Finanțare.

Legea despre lichidarea datoriilor agricole și urbane, cu privire la cele din urmă, în curând își va arăta efectul, deoarece după 7 Maiu 1934 se va cunoaște cine anume a cerut intervenția judecătorească pentru lichidarea datoriilor urbane, iar creditorii examinând aceste cereri vor putea cu aproximație să stabilească cuantumul creanțelor ce pot intra — sub acest titlu — în lichidare.

Datoriile agricole, ce vor fi a se subsuma conform normelor legale, în procedura de lichidare, se cunoaște în mod exact numai după 15 Noembrie 1934, dar până la acest termen creditorii își vor fi tras seama despre debitorii lor care vor putea beneficia de favorurile legii, — prin urmare pot face o socoteală de verosimilitate despre cuantumul a acestor fel de datorii.

Legea pune pe creditori înaintea unor alternative asupra cărora în urma cuvântului de putere cuprins în art. 40 și următorii trebuie să se plece necondiționat, deoarece soluțiunea pusă în vedere în articolii sus amintiți ar fi renunțarea la creanțele ce cad sub lichidare.

Cine își va lua osteneala de a face un caleul cu dobândă admisă în mod

legal cu privire la termenele de plată, pentru capitalul redus prin dispozițiunile legii, va putea constata că dintre alternativele enumerate în lege cea mai favorabilă creditorului este reducerea creanței la datoriile agricole cu 70%, iar la cele urbane cu 35%. Se înțelege de la sine că dreptul de a alege între alternativele de plată, este prin lege rezervat debitorilor și singura armă de constrângere în mâna creditorilor este mențiunea de oprire, la autoritatea locală a domiciliului debitorului și în registrele funciare purtate la secția C. F. a Judecătoriilor de Ocol.

În situația aceasta sunt de părere să se stăruie pentru acceptarea din partea debitorilor a achitării datoriei în curs de doi ani pe lângă reducerea capitalului și în condițiunile stabilite în lege.

În ce privește așa numita „Libera hotărâre” a creditorului de a respinge aranjamentul cuprins în cap. I. și II. al legii, — cred că băncile să nu se folosească de „așa zisul favor” acordat în articolii 40 și următorii și să nu prezinte cererile la locul în cădere în termenul preclusiv de 40 zile, ci să renunțe la „pretinsul favor” acordat.

Debitorii agricoli sunt îndreptățiți de lege ca până la 15 Noembrie a. c. să nu se intereseze de datoriile lor și numai la această zi să se prezinte la creditor îmbiând cuota-parte din creanța creditorului stabilită în conformitate cu dispozițiunile din lege. Socot că băncile, de acum să le aducă la cunoștință debitorilor cuan-

tumul datoriei lor socotit pe ziua de 15 Noembrie și să-i învite — sub sancțiunea mențiunei legale — ca datoria s'o achite cu o reducere de 70% în curs de doi ani, în condițiile cuprinse în lege. Astfel la termenul de 15 Noembrie a. c. se va putea stabili în mod exact pierderea pe care fieștecare creditor are a o suporta drept urmare a lichidării acestor datorii.

Relativ la creanțele urbane, ce cad sub lichidare, creditorul îndată ce va primi încunoștințarea debitorului de a se folosi de dreptul acordat de lege pentru datoria sa, — într'ucât nu este îndoielnică îndreptățirea la favorul legii, să-l pună pe debitor în cunoștință despre cuantumul datoriei socotite conform celor, cuprinse în lege invitându-l ca să își achite datoria în termen de doi ani pe lângă o reducere de 35% a datoriei și anume în ratele și condițiunile stabilite.

Cunoscute astfel și pierderile ce creditorul este nevoit a le îndura la datoriile urbane, — în bilanțul băncilor cu sfârșitul anului curent se va putea credita contul perderilor pe care creditorul le are în urma lichidării impuse de lege.

Creanțele reduse vor fi inventarizate cu sumele ce sunt a se plăti în termen de doi ani efectiv de către debitorii favorizați de lege.

Stabilită pierderea băncilor, le-aș recomanda să încerce un acord cu toți creditorii lor, ca pierderea să se repartizeze asupra creanțelor lor dacă respectivele bănci nu dispun de suficiente fonduri de rezervă pentru acoperirea pierderilor suferite.

Dela începutul crizei de încredere, pentru bănci a devenit situațiunea primejdioasă în urma asaltului pe care deponenții au dat asupra lor în scopul de a ridica banii dați spre fructificare în administrarea băncilor.

Această primejdie există și azi și ea se va putea evita numai — într'ucât, fie în cale de învoială amiabilă, fie prin intervențiunea judecătorească admisă de lege tuturor creditorilor, prin urmare acțiunilor, deponenților și băncilor reescomtătoare, fără a excepționa Banca Națională a României, li-se vor da în locul creanțelor obligațiuni pe termene fixe pentru achitare în rate semestreale cu o dobândă decursivă de 3%.

Această procedare se impune dela sine în urma modului de plată cuprins în lege pentru achitarea creanțelor agricole și urbane admise la lichidare.

Legea pentru reglementarea comerțului bancar, impune societăților anonime, cari se vor ocupa în viitor cu operațiuni bancare, oneroase condițiuni cărora într'un termen scris în lege vor trebui să se acomodeze și băncile cari astăzi funcționează.

Acele bănci, cari nu vor satisface condițiunile, vor trebui să se desființeze. Resuscitez deci părerea mea exprimată la adunarea generală a „Solidarității“ în 8 Maiu 1932, la Cluj, că aceste bănci vor trebui în interesul creditului rural-mărunt să se transformeze în bănci populare pe baze cooperative trecând asupra acestora atât activele, cât și pasivele reduse, care constituie patrimoniul lor după ducerea la îndeplinire a lichidării scrise în lege.

* * *

În articolul 46 al legii se cuprinde o dispozițiune care autorizează statul că din motive de utilitate publică să poată pune în funcțiune exproprierea unor creanțe, cari cad sub lichidare având a se stabili prețul de expropriere în proporțiune cu adevărata valoare, ce o reprezintă creanța. Aceasta dispoziție e scrisă în acel capitol a legii care are în vedere pe creditorii neînvoiți la lichidare. Procedura de urmat în astfel de cazuri este rezervată unei legi speciale.

Inversând ideea exproprierii forțate într'o cedare benevolă a unor anumite creanțe, asupra unei instituțiuni de stat, — s'ar putea ajunge la o finanțare, ce ar face posibilă o circulație a valorilor, imobilizate pe lungă durată prin lichidare.

Dacă în legea specială mai sus amintită s'ar admite acest principiu, va trebui să se creeze o casă de conversiune investită cu dreptul de emiterie de obligațiuni, de rentă perpetuă, cu o dobândă, care corespunde etalonului luat de bază la operațiunile de lichidare ale datoriiilor atât agricole cât și urbane.

Creditorii, cari au creanțe cu titluri executorii, într'ucât valoarea ipotecii sau a altor gajuri și garanții acoperă îndoif valoarea acesteia, să poată cere pe baza

unui act de cesiune, conversiunea creanței lor cu obligațiuni de stat mai sus amintite.

Cursul de emitere ale obligațiunilor de stat ar fi la datorile agricole de 30%, iar la cele urbane de 65%, servind ca toate obligațiunile de stat până la 3/4 a cursului ca garanție la operațiunile de credit la Banca Națională a României.

În efectele sale finale conversiunea aceasta se prezintă ca un împrumut pe piața internă, având statul a încasa în numerar — în tranșele provăzute în lege — valoarea rentei emise.

Cum termenul de plată e la 15 Noembrie 1934, renta ce e a se emite ar putea avea cuponul despre interese decursive dela 15 Maiu 1935 până la care zi ratele de plată a debitorilor în majoritate va intra la visteria statului și deci cuponul din 15 Maiu 1935 și următorii vor avea acoperire în banii gata încasași.

Am atins toate acestea ca o sugestie pentru o finanțare fără nici o jertfă din partea statului, care însă ar simplifica și accelera circulația bunurilor mobilare, sporind și numerarul pe piață.

PETRE DRĂGHICI

fost Președinte al „Solidarității“.

LEGE*)

asupra Cambiei și Biletului la ordin.

TITLUL I.

Despre Cambie.

CAPITOLUL III.

Despre acceptare.

Art. 24. — Posesorul cambiei sau chiar un simplu deținător, poate prezenta trasului, până la scadență, cambia spre acceptare, la domiciliul acestuia.

Art. 25. — În orice cambie trăgătorul poate stipula că ea va trebui să fie prezentată spre acceptare, fixând sau nu un termen pentru prezentare.

El poate interzice în cambie prezentarea spre acceptare, afară numai în cazul în care cambia este plătită la un terțiu sau este plătită într-o altă localitate decât aceea a domiciliului trasului, sau dacă este plătită la un anume timp dela vedere.

El poate de asemenea să stipuleze că prezentarea spre acceptare nu va putea avea loc înainte unei anume date.

În afară de cazul când trăgătorul a interzis prezentarea spre acceptare, oricare din giranți poate stipula că va trebui să fie prezentată cambia spre acceptare, fixând sau nu un termen pentru prezentare.

Art. 26. — Cambia plătită la un anume timp dela vedere, trebuie prezentată spre acceptare în termen de un an dela data emisiunii.

Trăgătorul poate reduce sau prelungi acest termen.

Aceste termene pot fi reduse de giranți.

Art. 27. — Trasul poate cere ca o a doua prezentare să-i fie făcută în ziua următoare primei prezentări. Cei interesați nu pot să se prevaleze de neobservarea acestei cereri, dacă nu este menționată în protest.

Posesorul nu este dator să lase trasului cambia prezentată spre acceptare.

Art. 28. — Acceptarea se scrie pe cambie. Ea se exprimă prin cuvântul „acceptat“, sau orice altă expresiune echivalentă; ea este semnată de tras. Simpla semnătură a trasului pusă pe fața cambiei e socotită acceptare.

Când cambia este plătită la un anume timp dela vedere, sau când ea trebuie prezentată spre acceptare într'un termen stabilit printr'o clauză specială, acceptarea trebuie să poarte data zilei când este făcută, afară numai dacă posesorul cere ca ea să poarte data zilei prezentării. Dacă acceptarea nu este dată, posesorul, pentru a păstra dreptul de regres împotriva giranților și împotriva trăgătorului, trebuie să ceară să se constate această lipsă printr'un protest făcut în timp util.

Art. 29. — Acceptarea trebuie să fie necondiționată; trasul o poate însă restrânge la o parte din sumă.

Orice altă modificare adusă prin acceptare, celor cuprinse în cambie, se socotește refuz de acceptare. Acceptantul rămâne totuși ținut în limitele acestei acceptări.

Art. 30. — Dacă trăgătorul a arătat în cambie un loc de plată, altul decât cel al domiciliului trasului, fără însă să arate un terțiu la care plata trebuie să fie făcută, trasul îl va putea arăta odată cu acceptarea. În lipsa unei atari arătări, acceptantul este socotit că s'a obligat să plătească el însuși la locul plății.

Când cambia este plătită la domiciliul trasului, acesta poate să arate în acceptare o adresă în aceeași localitate unde plata trebuie să fie făcută.

Art. 31. — Prin acceptare trasul se obligă a plăti cambia la scadență.

În caz de neplată posesorul, chiar dacă este trăgător, are împotriva acceptantului o acțiune cambială directă pentru tot ce poate fi cerut în temeiul art. 53 și 54.

Trasul care a acceptat rămâne obligat chiar dacă nu a avut cunoștință de falimentul trăgătorului.

Art. 32. — Dacă acceptarea scrisă pe cambie de către tras este ștearsă de către acesta, mai înainte de înapoierea titlului, acceptarea este socotită refuzată. Ștergerea se socotește până la dovada contrarie că a fost făcută înainte de restituirea titlului.

*) Vezi nrul 20 din 10 crt.

Totuși, dacă trasul a adus, prin scris, la cunoștința posesorului sau a oricărui alt semnatar că a acceptat, el este ținut către aceștia în limitele acestei acceptări.

CAPITOLUL IV.

Despre aval.

Art. 33. — Plata unei cambii poate fi garantată printr'un aval pentru întreaga sumă sau numai pentru o parte din ea.

Această garanție poate fi dată de un terțiu sau chiar de un semnatar al cambiei.

Art. 34. — Avalul se dă pe cambie sau pe adaus.

El se exprimă prin cuvintele „pentru aval“ sau prin orice altă formulă echivalentă și este semnat de avalist.

Avalul este socotit că rezultă din simpla semnătură a avalistului pusă pe fața cambiei, afară numai dacă semnătura este a trasului sau a trăgătorului.

Avalul trebuie să arate pentru cine este dat. În lipsa acestei arătări se socotește dat pentru trăgător.

Art. 35. — Avalistul este ținut în același mod ca acela pentru care a garantat.

Obligațiunea sa este valabilă chiar dacă obligațiunea pe care a garantat-o ar fi nulă din orice altă cauză decât un viciu de formă.

Când avalistul plătește cambia, el dobândește drepturile isvorâte din ea împotriva celui garantat, cum și împotriva aceluia care sunt ținuți către acesta din urmă, în temeiul cambiei.

CAPITOLUL V.

Despre scadență.

Art. 36. — O cambie poate fi trasă :

La vedere ;

La un anume timp dela vedere ;

La un anume timp dela data emisiunii ;

La o zi fixă.

Cambiile cu alte scadențe sau cu scadențe succesive sunt nule.

Art. 37. — Cambia la vedere este plătitibilă la prezentare. Ea trebuie prezentată spre plată în termen de un an dela data sa. Trăgătorul poate reduce sau prelungi acest termen. Aceste termene pot fi reduse de giranți.

Trăgătorul poate stipula că o cambie plătitibilă la vedere nu trebuie să fie prezentată spre plată înaintea unei anumite date. În acest caz termenul de prezentare curge dela această dată.

Art. 38. — Scadența unei cambii la un anume timp dela vedere este determinată, fie de data acceptării, fie de aceea a protestului.

În lipsa protestului, acceptarea nedată este socotită față de acceptant ca fiind făcută în ultima zi a termenului prevăzut pentru prezentare spre acceptare.

Art. 39. — Scadența unei cambii trasă la una sau mai multe luni dela data emisiunii sau dela vedere, e socotită la data corespunzătoare din luna în care plata trebuie să fie făcută. În lipsă de dată corespunzătoare, scadența va fi în ultima zi a acestei luni.

Când o cambie este trasă la una sau mai multe luni și jumătate dela dată sau dela vedere, se socotesc mai întâiu lunile întregi și apoi jumătatea.

Dacă scadența este fixată la începutul, la mijlocul sau la sfârșitul lunii, se înțelege prin aceste termene :

Prima, a cincisprezecea sau cea din urmă zi a lunii.

Expresiunile „8 zile“ sau „cincisprezece zile“ se înțeleg, nu ca una două săptămâni ci ca opt sau cincisprezece zile efective.

Prin expresiunea „jumătate de lună“ se înțelege cincisprezece zile.

Art. 40. — Când o cambie este plătitibilă la o zi fixă într'un loc, unde calendarul este deosebit de acela al locului de emisiune, data scadenței se consideră fixată după calendarul locului de plată.

Când o cambie trasă între două locuri, având calendare deosebite, este plătitibilă la un anume timp dela data emisiunii, scadența se stabilește socotindu-se din ziua care, potrivit calendarului locului de plată, corespunde zilei de emisiune.

Termenele de prezentare a cambiilor se socotesc potrivit regulilor alineatului precedent.

Aceste reguli nu sunt aplicabile dacă într'o clauză a cambiei sau numai din simple arătări ale titlului, rezultă intențiunea de a se adopta reguli deosebite.

CAPITOLUL VI.

Despre plată.

Art. 41. — Posesorul unei cambii plătitibilă la o zi fixă sau la un anume termen dela data emisiunii sau dela vedere trebuie să o prezinte la plată fie în ziua în care ea este plătitibilă, fie în una din cele două zile lucrătoare ce urmează.

Prezentarea unei cambii la un Oficiu de Compensării echivalează cu o prezentare spre plată.

Art. 42. — Cambia trebuie să fie prezentată spre plată la locul și adresa indicată în cambie.

În lipsa arătării unei adrese cambia trebuie să fie prezentată pentru plată :

1. La domiciliul trasului sau al persoanei desemnate în cambie să plătească pentru el ;

2. La domiciliul acceptantului prin intervențiune sau al persoanei desemnate în cambie să plătească pentru aceasta ;

3. La domiciliul celui indicat la nevoie.

Art. 43. — Trasul care plătește cambia poate prefiinde ca aceasta să-i fie predată cu mențiunea de achitare scrisă de către posesor.

Posesorul nu poate refuza o plată parțială.

În caz de plată parțială trasul poate cere să i se facă pe schimb mențiune de această plată și să i se dea o chitanță.

Art. 44. — Posesorul unei cambii nu este ținut să primească plata înainte de scadență.

Trasul care plătește înainte de scadență, o face pe riscul și pericolul său.

Acel care plătește la scadență este valabil liberat afară numai dacă nu a fost fraudă sau greșală gravă din partea sa. El este dator să verifice regulata succesiune a girurilor, dar nu și autenticitatea semnăturilor giranților.

Art. 45. — Când o cambie este plătită într-o monedă, care nu are curs la locul plății, suma poate fi plătită în moneda țării, după valoarea ei din ziua scadenței.

Dacă debitorul este în întârziere cu plata, posesorul poate, la alegerea sa, să ceară ca suma să fie plătită în moneda țării, fie după valoarea din ziua scadenței, fie după valoarea din ziua plății.

Valoarea monedei străine este determinată de uzurile locului de plată. Trăgătorul poate totuși să stipuleze că suma de plată va fi calculată după un curs indicat în cambie.

Regulele aci arătate nu se aplică în cazul când trăgătorul a stipulat că plata va trebui făcută într-o monedă anume arătată (clauză de plată efectiv în monedă străină).

Dacă suma este arătată într-o monedă având aceeași denumire, dar de o valoare diferită, în țara de emisiune, și în cea a plății, se presupune că arătarea se referă la moneda locului de plată.

Art. 46. — Când cambia nu este prezentată spre plată în termenul fixat de art. 40, orice debitor are facultatea de a consemna suma la Cassa de Depuneri și Consemnațiuni pe cheltuiala și riscul posesorului cambiei, recipisa depunându-se la tribunalul sau judecătoria locului de plată.

CAPITOLUL VII.

Regresul în caz de neacceptare sau neplată.

Art. 47. — Acțiunea cambială este directă sau de regres: directă contra acceptantului și avalistilor, săi; de regres contra oricărui alt obligat.

Art. 48. — Posesorul poate exercita drepturi de regres împotriva giranților, trăgătorului și a celorlalți obligați:

- a) La scadență, dacă plata nu a avut loc;
- b) Chiar înainte de scadență;

1. Dacă acceptarea a fost refuzată în totul sau în parte.

2. În caz de faliment al trasului, fie că acesta a acceptat sau nu; în caz de încetare de plăți din partea acestuia, chiar dacă încetarea de plăți nu este constatată printr'o hotărâre, dacă urmărirea bunurilor lui a rămas fără rezultat.

3. În caz de faliment al trăgătorului unei cambii stipulată neacceptabilă.

Art. 49. — Refuzul de acceptare sau de plată trebuie să fie constat printr'un act autentic (protest de neacceptare sau de neplată).

Protestul de neacceptare trebuie făcut în termenele fixate pentru prezentare la acceptare. Dacă în cazul prevăzut de primul alineat al art. 27 cea dintâi prezentare a avut loc în ultima zi a termenului, protestul poate fi încă făcut în ziua următoare.

Protestul de neplată a unei cambii plătită la o zi fixă sau la un anumit timp dela data emisiunii, sau la un anumit timp dela vedere, trebuie să fie făcut în una din cele două zile lucrătoare ce urmează zilei în care cambia este plătită. Când cambia este plătită la vedere, protestul trebuie să fie făcut în condițiunile arătate în alineatul precedent, pentru protestul de neacceptare.

Protestul de neacceptare scutește de prezentare la plată și de protestul de neplată.

În cazul când trasul a încetat plățile, fie că a acceptat sau nu, sau în cazul când o urmărire a bunurilor acestuia nu a dat rezultat, posesorul nu poate exercita dreptul său de regres, decât numai după ce cambia a fost prezentată trasului spre plată și după ce protestul a fost făcut.

În cazul când trasul, fie că a acceptat sau nu, a fost declarat în stare de faliment, cum și în caz de faliment al trăgătorului unei cambii stipulată neacceptabilă, prezentarea hotărârii declarative de faliment este îndestulătoare pentru a permite posesorului exercitarea dreptului de regres.

Art. 50. — Posesorul trebuie să încunoștiințeze pe girantul său și pe trăgător despre neacceptare sau neplată, în cele patru zile lucrătoare ce urmează zilei protestului sau zilei prezentării, dacă există stipulațiunea „fără cheltuieli“. Fiecare girant trebuie, în cele două zile lucrătoare ce urmează zilei în care a primit încunoștiințarea, să aducă la cunoștința girantului său încunoștiințarea primită, arătând numele și adresele acelor care au făcut încunoștiințarea primită, arătând numele și adresele acelor care au făcut încunoștiințările precedente; se va urma tot astfel până la trăgător. Termenele aci arătate curg dela primirea încunoștiințării precedente.

Când, potrivit prevederilor alineatului precedent, o încunoștiințare este făcută unui semnatar al cambiei, aceeași încunoștiințare trebuie să fie făcută, în același termen avalistului său.

În cazul când un girant n'a arătat adresa sa, sau a arătat-o într'un mod ilizibil, încunoștiințarea făcută girantului care îl precede este îndestulătoare. Acel care e dator să facă încunoștiințarea, poate să o facă în orice formă chiar prin simpla înapoiere a cambiei.

El trebuie să probeze că a făcut încunoștiințarea în termenul prescris. Acest termen va fi socotit ca observat, dacă o scrisoare cuprinzând încunoștiințarea a fost predată poștei în termenul prescris.

Acel care nu face încunoștiințarea în termenul mai sus arătat, nu decade din dreptul de regres; el este răspunzător, dacă va fi locul, de paguba cauzată prin culpa sa, fără însă ca daunele interese să poată întrece suma din cambie.

Art. 51. — Trăgătorul, girantul sau avalistul, pot, prin stipulațiunea „fără cheltuieli“, „fără protest“, sau orice altă expresiune echivalentă, scrisă pe cambie și semnată, să scutească pe posesor pentru exercitarea dreptului de regres, de facerea protestului de neacceptare sau neplată.

Această stipulațiune nu scutește pe posesor de prezentarea cambiei la termenele stabilite, nici de în cunoștiințările ce urmează a fi făcute. Dovada neobservării termenelor cade în sarcina aceluia care opune posesorului.

Dacă stipulațiunea este înscrisă de trăgător, ea produce efectele sale față de toți semnatarii; dacă ea este înscrisă de un girant sau un avalist, ea produce efectele sale numai față de acesta. Dacă, cu toată stipulațiunea înscrisă de trăgător, posesorul face protestul, cheltuelile rămân în sarcina sa. Dacă stipulațiunea a fost înscrisă de un girant sau de un avalist, cheltuelile protestului, dacă a fost făcut, pot fi cerute dela toți semnatarii.

Art. 52. — Trăgătorul, acceptantul, girantul și avalistul cambiei sunt ținuți solidar față de posesor.

Posesorul are dreptul de urmărire împotriva tuturor acestor persoane, individual sau colectiv, fără a fi ținut să observe ordinea în care sau obligat.

Același drept îl are orice semnatar care a plătit cambia.

Acțiunea pornită împotriva unuia din obligați, nu împiedică urmărirea celorlalți, chiar dacă sunt posteriori aceluia împotriva căruia s'a procedat mai întâi.

Art. 53. — Posesorul poate cere pe cale de regres:

1. Suma arătată în cambia neacceptată sau neplătită, împreună cu dobânda, dacă a fost stipulată.
2. Dobânda legală socotită cu începere dela scadență;
3. Cheltuelile de protest, acelea ale încunoștiințării făcute, cum și alte cheltueli justificate.

Dacă regresul este exercitat înainte de scadență, va fi dedus un scont la suma arătată în cambie. Acest scont va fi calculat potrivit scontului Băncii Naționale, în vigoare, la data regresului, la locul domiciliului posesorului.

Art. 54. — Acel care a plătit prin regres cambia poate cere dela giranții săi:

1. Intreaga sumă plătită;
2. Dobânda legală la această sumă, socotită cu începere din ziua când a plătit suma;
3. Cheltuelile pe care le-a făcut.

Art. 55. — Orice obligat împotriva căruia se exercită sau ar putea fi exercitat, un drept de regres, poate cere în schimbul plății, predarea cambiei cu protestul și un cont de întoarcere achitat.

Oricare girant care a plătit cambia poate șterge girul său și pe acelea ale giranților următori.

Art. 56. — În cazul unui regres, după o acceptare parțială, acel care plătește suma pentru care cambia nu a fost acceptată poate cere să se facă mențiune de această pe cambie și să i se dea chitanță. Posesorul trebuie, în afară de aceasta, să-i predea o copie a cambiei, certificată conform, cum și protestul, pentru a-i face posibil exercițiul regresurilor ulterioare.

Art. 57. — Oricare persoană, având dreptul să exercite regresul, poate, dacă nu s'a stipulat altfel, să se despăgubească prin o nouă cambie (contra cambie), trasă la vedere asupra unuia din giranții săi și plătită la domiciliul acestuia.

Contra-cambia cuprinde, în afară de sumele arătate la art. 53 și 54, un drept de curtaj și taxă de timbru pentru ea.

Dacă contra-cambia este trasă de posesor, suma este fixată după cursul unei cambii la vedere, trasă dela locul unde cambia originală era plătită asupra locului domiciliului girantului. Dacă contra cambia este trasă de un girant, suma este fixată, după cursul unei cambii la vedere, trasă dela locul unde trăgătorul contra-cambiei are domiciliul asupra locului domiciliului girantului.

Art. 58. — După trecerea termenelor fixate:

- a) pentru prezentarea unei cambii la vedere sau la un anume timp dela vedere;
- b) pentru facerea protestului de neacceptare sau de neplată;
- c) pentru prezentarea la plată în cazul stipulațiunii „fără cheltueli“.

Posesorul este decăzut din drepturile sale împotriva giranților, împotriva trăgătorului și împotriva celorlalți obligați cu excepțiunea acceptantului.

În cazul în care cambia nu este prezentată spre acceptare în termenul stipulat de trăgător, posesorul este decăzut din dreptul său de regres, atât pentru neplată, cât și pentru neacceptare, afară numai dacă nu rezultă din cuprinsul stipulațiunii că trăgătorul a înțeles să se descarce numai de garanția de acceptare.

Dacă stipulațiunea unui termen pentru prezentare este cuprinsă într'un gir, numai girantul poate opune lipsa.

Art. 59. — Când prezentarea cambiei sau facerea protestului în termenele prescrise este împiedecată de un obstacol de neînlăturat (prevedere legală, caz fortuit ori de forță majoră), aceste termene sunt prelungite.

Posesorul este dator să aducă, fără întârziere, la cunoștința girantului său, prin scrisoare recomandată, cazul fortuit ori de forță majoră și să facă pe cambie sau pe adaus mențiune datată și semnată de el de această încunoștiințare; pentru rest se aplică dispozițiunile art. 49.

După încetarea cazului fortuit ori de forță majoră, posesorul trebuie, fără întârziere, să prezinte cambia spre acceptare sau spre plată și dacă este nevoie s'o protesteze.

Dacă cazul fortuit ori de forță majoră ține peste treizeci de zile dela scadență, drepturile de regres pot fi exercitate fără a fi nevoie de prezentare și de protest.

Pentru cambiile la vedere sau la un anume timp dela vedere, termenul de treizeci zile curge dela data când posesorul a încunoștiințat pe girantul său despre cazul fortuit ori de forță majoră, chiar dacă încunoștiințarea este făcută înainte de expirarea termenului de prezentare; la termenul de 30 de zile se adaugă termenul de vedere sau dela un timp dela vedere arătat în cambie.

Nu se socotesc cazuri fortuite ori de forță majoră faptele pur personale ale posesorului sau ale persoanei pe care acesta a însărcinat-o să prezinte cambia sau de a protesta.

Art. 60. — Intre mai mulți obligați care au o situație egală în cambie nu se poate exercita acțiunea cambială, raporturile dintre aceste persoane vor fi reglementate după normele relative la obligațiunile solidare.

Art. 61. — Cambia are valoare de titlu executor pentru capital și accesorii, stabilite conform art. 53, 54 și 57.

Până la unificarea regulilor de procedură, se extinde, în ce privește cambia, formulă executorie astfel cum este arătată în art. 135 cod. pr. civilă din Vechiul Regat.*)

Instanța competentă pentru a investi cambia cu o formulă executorie este judecătoria de ocol dacă suma arătată în cambie nu depășește suma de Lei 50.000 și tribunalul în caz contrar.

Contra jurnalului de investire nu este drept de apel.

Cambia emisă în străinătate are aceleași efecte executorii, dacă acestea sunt admise și de legea locului unde cambia a fost emisă.

Somațiunea de executare trebuie să cuprindă transcrierea exactă a cambiei sau a protestului, precum și a celorlalte acte din care rezultă suma datorită.

Pentru obligațiunile cambiale subscrise prin procură, somațiunea va face mențiune și de actul din care rezultă mandatul.

Art. 62. — În termen de 5 zile dela primirea somațiunii, debitorul poate face opoziție la executare.

Opoziția se va introduce la instanța care a investit cambia cu formulă executorie. Ea se va judeca de urgență și cu precădere înaintea oricărei alte pricinii.

Hotărîrea pronunțată asupra opoziției va putea fi atacată cu apel în termen de 15 zile dela pronunțare.

Instanța va putea suspenda executarea numai în caz când oponentul nu recunoaște semnătura, înscriindu-se în fals, sau nu recunoaște procura.

În caz de suspendarea executării creditorul va putea obține măsuri de asigurare.

Art. 63. — În procesele cambiale pornite, fie pe cale de acțiune, fie pe cale de opoziție la somația de executare, debitorul nu va putea opune posesorului decât excepțiunile de nulitate a titlului potrivit dispozițiunilor art. 2, precum și cele care nu sunt oprite de art. 19.

Excepțiunile personale vor trebui să fie de grabnică soluțiune și în totdeauna întemeiate pe o probă scrisă.

*) Reproducem textul art. 135 Pr. civ. română:

„35. — Expedițiile hotărîrilor ce au a se aduce la îndeplinire, vor purta formula executorie, în chipul următor:

„Noi (numele Regelui), cu mila lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României, la toți de față și viitori, sănătate.”

(Aci urmează textul hotărîrii).

„Dăm putere și poruncim agenților administrativi să execute această (deciziune sau sentință) procurorilor să stăruiască pentru a ei aducere la îndeplinire. Spre credință, prezenta sentință sau deciziune, s'a iscălit de (urmează subscrierea judecătorilor și a greșierului).”

Excepțiunile cambiale trebuiesc propuse la primul termen de înfățișare.

Prin primul termen de înfățișare se înțelege primul termen la prima instanță, când procedura fiind îndeplinită, părțile pot pune concluzii în fond, chiar dacă pârâtul sau oponentul nu se prezintă.

Art. 64. — Dacă din raportul care a dat naștere emisiunii sau transmisiunii cambiei, derivă o acțiune causală, aceasta rămâne în ființă cu toată emiterea sau transmisiunea cambiei, afară de cazul când se dovedește novațiunea.

O asemenea acțiune nu poate fi însă exercitată decât după ce se dovedește cu protestul lipsa de acceptare sau de plată.

Posesorul cambiei nu poate exercita acțiunea causală decât oferind debitorului restituirea cambiei, depunând-o la grea instanței competente, justificând în același timp îndeplinirea formalităților necesare pentru conservarea față de debitor a acțiunilor de regres ce-i pot aparține.

Art. 65 — Când posesorul a pierdut acțiunea cambială în contra tuturor obligațiunilor și nu are contra acestora acțiune causală, poate exercita contra trăgătorului, acceptantului, sau girantului, o acțiune pentru plata sumei cu care aceștia s'au îmbogățit fără cauză în dauna sa.

(Ua urma.)

Cum se vor elibera copii de pe impunerile fiscale, necesare la conversiune.

Potrivit art. 83 din legea conversiunii, publicată în Monitorul Oficial din 7 Aprilie 1934; autoritățile fiscale sunt obligate a elibera, pe baza unei simple cereri, și fără nici o dovadă, copii după impunerile fiscale pe 1933—34. Aceste copii se vor elibera după procesele verbale de impunere la global pe anul 1933—34, iar pentru acei cu venituri sub 20.000 Lei, ce nu au fost impuși la global, după matricole, cu arătarea veniturilor impozabile și cu specificarea că au fost neimpozabili la global.

Intrucât aceste lucrări reclamă o oarecare urgență, iar organele fiscale se găsesc tocmai în epoca impunerilor, și, prin urmare, nu au timpul disponibil de a extrage copii de pe aceste procese verbale de impunere sau matricole, ministerul de finanțe a dispus ca băncile sau instituțiunile interesate să delege în acest scop unul sau mai mulți funcționari, după caz, care să efectueze această operațiune. Acești funcționari, vor trebui să aibă o delegațiune specială din partea instituțiunii respective, delegațiune care va cuprinde și numele contribuabililor de pe ale căror impuneri urmează să se scoată copii și vor lucra sub supravegherea organelor fiscale cari vor controla datele extrase și le vor certifica de exactitate.

Banca „Creditul Bănăţan“, s. a. din Lugoj.

CONVOCARÉ.

Domnii acţionari ai societăţii anonime „Creditul Bănăţan“ din Lugoj, sunt prin aceasta invitaţi a se întruni în

a XIII-a adunare generală ordinară,

Marţi, la 12 Iunie 1934, orele 11 din zi, în localităţile societăţii din Lugoj, (Strada Principele Carol No. 1).

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale;
2. Alegerea a 2 membrii pentru verificarea procesului verbal al adunării;
3. Raportul Consiliului de administraţie, al Comitetului de censored, împreună cu prezentarea bilanşului general şi al contului profit şi pierdere, încheiat la 31 Decembrie 1933;
4. Descărcarea Consiliului de administraţie şi a Comitetului de censored pentru anul de gestiune încheiat;
5. Alegerea a 2 membrii în Consiliul de administraţie în baza art. 21 şi 25 din statute;
6. Eventuale propuneri prezentate în termenul stabilit de statute.

În cazul că Adunarea generală la data de mai sus nu se va putea constitui, se va ţine la 19 Iunie 1934, în acelaş loc şi aceeaş oră, fără considerare la numărul acţionarilor prezenţi.

L u g o j, la 1 Maiu 1934.

Consiliul de administraţie.

NB. Domnii acţionari pot depune acţiile la cassa institutului sau la orice institut de credit care face parte din „SOLIDARITATEA“ până la termenul de 8 Iunie 1934, ora 12 din zi.

Activ.		Contul Bilanş la 31 Decembrie 1933.		Pasiv.	
	Lei	b.		Lei	b.
Cassa	93.875	—	Capital social	10.000.000	—
Cambii	32.521.663	—	Spese de vărsământ	491.084	—
Conturi curente	7.432.822	—	Fond general de rezervă	2.200.000	—
Efecte proprii	576.819	—	Fond special de rezervă	300.000	—
Imobile	2.750.000	—	Fond de pensii	597.122	—
Mobilier	1	—	Fond pentru impozite	50.000	—
Pierdere pe 1933	241.800	—	Fond pentru dubioase	2.448.000	—
			Fond pentru scopuri culturale	52.564	—
			Fond pt. reduceri din dep.	43.081	6.181.851
			Depuneri	22.820.337	—
			Reescont	3.891.090	—
			Incasso-efecte	642.052	—
			Dividend neridicat	81.650	—
				43.616.980	—
					43.616.980

Debit.		Contul Profit şi Pierdere la 31 Decembrie 1933.		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.
Dobânzi la reescont	217.683	—	Profit transpus din 1932	23.071	—
Impozite	160.464	—	<i>Dobânzi:</i>		
Salarii	196.800	—	Dela cambii şi conturi curente	337.575	—
Chirie	120.000	—	Dela efecte	52.222	389.797
Cheltueli administrative	105.543	—	Chirii şi subchirii		326.368
Dotaţie la fondul de dubioase	174.446	—	Pierdere pe 1933		241.000
Reduceri de creanţe	6.100	—			981.036
					981.036
					981.036

L u g o j, la 31 Decembrie 1933.

Pentru contab.: Coriolan Novac m. p., director, expert-cont.

Antoniu Mocsonyi m. p., preşed. Cons. de adm.

Dr. George Dobrin m. p., vice-preşed. Cons. de adm.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:

Dr. Ioan Baltescu m. p.

Dr. Virgil Bejan m. p.

Dr. Cornel Lupea m. p.

Ioan Lupu m. p.

Nicolae Rusalın m. p.

Dr. Ioan Jucu m. p.

Verificat şi aflat în conformitate cu registrele principale şi auxiliare;

COMITETUL DE CENSORI:

Dr. Victor Bırlea m. p.

Ioan Harambaşa m. p., preşedinte.

Er. Cornel Petric m. p.

Romulus Anuşca m. p.

Valeriu Baciú m. p., expert contabil.

Simion Blajovan m. p.